

POSTANOWIENIE

Dnia 23 września 2014 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący-Sędzia SO Danuta Pacześniowska

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 23 września 2014 roku

sprawy z powództwa S. O.

przeciwko T. O.

o obniżenie alimentów

na skutek zażalenia powoda

na postanowienie Sądu Rejonowego w Rybniku

z dnia 8 sierpnia 2014 roku, sygn. akt IV RC 558/14

postanawia:

oddalić zażalenie.

SSO Danuta Pacześniowska

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy w punkcie pierwszym oddalił wniosek powoda o zwolnienie od opłat sądowych. Sąd ustalił, że powód nie posiada żadnych oszczędności, ani przedmiotów wartościowych. Jest właścicielem mieszkania o powierzchni 48 m². Jedynym źródłem utrzymania powoda są dochody pochodzące z wykonywania umowy zlecenia w wysokości 1.432 zł brutto miesięcznie. Miesięcznie przeznaczą na czynsz – 250 zł, koszty energii elektrycznej – 111 zł, gaz – 50 zł oraz usługi telekomunikacyjne – 78,36 zł. Dojazd do pracy to wydatek rzędu 185 zł miesięcznie. Dodatkowo powód spłaca ratę kredytu w kwocie 195,65 zł miesięcznie.

W tych okolicznościach Sąd pierwszej instancji stwierdził, że powód bez uszczerbku dla koniecznego utrzymania siebie i rodziny jest w stanie ponieść koszty sądowe. Uzyskuje bowiem stały miesięczny dochód, który pozwala na poczynienie niewielkich oszczędności, a jedynym kosztem postępowania na obecnym etapie jest opłata od pozwu w wysokości 120 zł. Sąd podkreślał, że występując z pozwem powód winien liczyć się z koniecznością poniesienia kosztów i zabezpieczyć uprzednio odpowiednie środki na ten cel.

Rozstrzygnięcie zaskarżył powód domagając się jego zmiany przez uwzględnienie wniosku. Zaskarżonemu postanowieniu zarzucił błędy w ustaleniach faktycznych. Wskazał, że nie jest właścicielem mieszkania o pow. 48 m². Lokal ten wynajmuje jego matka E. T., a on tylko w nim mieszka i reguluje związane z tym opłaty. Nadto powód wskazał, że jego miesięczne wydatki przekraczają uzyskiwane dochody, co skutkuje niemożnością poczynienia oszczędności, które mógłby przeznaczyć na pokrycie należnych kosztów sądowych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie powoda jest nieuzasadnione.

W myśl art. 102 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005 roku (Dz. U. z 2005r. Nr 167, poz. 1398 z póź. zm.) zwolnienia od kosztów sądowych może się domagać osoba fizyczna, która złożyła oświadczenie, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny.

Instytucja zwolnienia od kosztów sądowych stanowi zatem pomoc państwa dla osób, które ze względu na ich trudną sytuację materialną nie mogą uiścić kosztów bez wywołania uszczerbku w koniecznych kosztach utrzymania siebie i rodziny. Ubiegający się o taką pomoc powinien więc w każdym wypadku poczynić oszczędności we własnych wydatkach, do granic zabezpieczenia koniecznych kosztów utrzymania siebie i rodziny. Dopiero gdyby oszczędności te okazały się niewystarczające - może zwrócić się o pomoc państwa (postanowienie SN z 24 września 1984 r., II CZ 104/84, LexPolonica nr 321129).

Sytuację majątkową osoby ubiegającej się o zwolnienie od kosztów sądowych ocenia się w kontekście wszystkich okoliczności jej stanu rodzinnego, majątku, dochodów i źródeł utrzymania. O istnieniu przesłanek zwolnienia od kosztów sądowych decyduje nie tylko wysokość dochodów wnioskodawcy oraz rozmiar usprawiedliwionych potrzeb jego rodziny, lecz także jego ogólny stan majątkowy.

Sąd pierwszej instancji słusznie zwrócił uwagę, że poniesienie kosztów sądowych przez skarżącego w kwocie 120 zł nie pozbawi go ani jego rodziny środków do koniecznego utrzymania. Powód uzyskuje z tytułu pracy na umowę zlecenie dochód w wysokości 1.432 zł brutto (ok. 1.040 zł netto). Z przedłożonego oświadczenia o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania wynika, że prowadzi gospodarstwo domowe wspólnie z matką i ojczymem. Wydatki związane z utrzymaniem, przy uwzględnieniu wszystkich podanych przez niego kosztów, zamykają się w kwocie 739,36 zł. Dodatkowo jest zobowiązany do łożenia alimentów na małoletniego syna w kwocie po 500 zł miesięcznie oraz spłaty rat kredytu – 195,65 zł miesięcznie. Ogółem zatem ponoszone miesięcznie wydatki zamykają się w kwocie 1.435,01 zł. Niemniej jednak podkreślić należy, że powód prowadzi, co wynika ze złożonego oświadczenia o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania, wspólne gospodarstwo domowe nie tylko z matką ale również z ojczymem F. T.. W ocenie Sądu Okręgowego oczywistym jest, że w takim wypadku koszty utrzymania mieszkania winny obciążać nie tylko powoda, ale również pozostałe 2 osoby pozostające z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Tym bardziej, że jak wynika z treści pozwu matka zobowiązanego uzyskuje stały dochód w postaci świadczenia emerytalnego w kwocie 1.400 zł miesięcznie.

Zgodzić się również należy z Sądem pierwszej instancji, że strona występując z pozwem liczyć się powinna z obowiązkiem poczynienia stosownych oszczędności na pokrycie niezbędnych opłat zwłaszcza, gdy potrzeba wytoczenia sprawy nie powstała nagle. Jak wynika z przedłożonych dokumentów powód zawarł umowę zlecenia 31 marca 2014r., a zatem już od tej daty istniały ewentualne przesłanki do wystąpienia z powództwem. W ocenie Sądu Okręgowego powód dysponował więc wystarczającym czasem na wygosparowanie środków na pokrycie kosztów sądowych, które są niewielkie i na obecnym etapie postępowania zamykają się kwotą 120 zł.

Podnoszona przez skarżącego w zażaleniu okoliczność, że co miesiąc jest obowiązany do spłaty rat kredytu, którego rata wynosi 195,65 zł nie mogła doprowadzić do zmiany rozstrzygnięcia. Nawet bowiem uzasadnione wydatki związane ze spłatą pożyczek lub kredytów nie mogą mieć pierwszeństwa przed obowiązkiem uiszczenia stosownej opłaty sądowej w postępowaniu cywilnym, które co do zasady jest odpłatne. Tym bardziej, że strona wytaczając powództwo powinna liczyć się z obowiązkiem poczynienia stosownych oszczędności na poczet ewentualnych kosztów sądowych.

Z powyższych względów brak było przesłanek do zastosowania wobec żalącego instytucji zwolnienia od kosztów sądowych. Sąd Rejonowy dokonał bowiem prawidłowych ustaleń faktycznych i na ich podstawie wyprowadził właściwe wnioski, które Sąd Okręgowy podziela.

W tych okolicznościach Sąd Okręgowy, na podstawie art. 385 kpc w związku z art. 397 § 2 kpc, zażalenie oddalił.

SSO Danuta Pacześniowska